

ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗУВАННЯ У СПЕЦІАЛЬНОМУ ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ

І. ГЛОВЮК

*доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри кримінального процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»*

М. СТОЯНОВ

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»,
адвокат*

Інститут спеціального кримінального провадження, попри достатньо невелику історію існування у тексті Кримінального процесуального кодексу України 2012 р. (далі — КПК України), неодноразово зазнавав змін, доповнень та уточнень, що вказує на прагнення законодавця до його удосконалення з метою забезпечення балансу публічних та приватних інтересів при його застосуванні. Однією з останніх трансформацій цього інституту є доповнення Перехідних положень КПК України п. 20¹. Для прийняття відповідного процесуального рішення про здійснення спеціального досудового розслідування або судового розгляду потрібне встановлення певного кола

обставин для правильного застосування цих спеціальних норм кримінального процесуального права, що, відповідно, здійснюється у формі кримінально-процесуального доказування. І якщо різноманітним питанням здійснення спеціального кримінального провадження в Україні присвячені праці Д. Алексєєвої-Процюк, І. Басистої, В. Валентій-Гезун, Г. Власової, О. Водяннікова, В. Галагана, О. Геселева, В. Гринюка, О. Дроздова, В. Ємельянова, Р. Корякіна, О. Кучинської, Л. Максимів, О. Маленка, В. Мариніва, Г. Матвієвської, О. Нагорнюк-Данилюка, Р. Песцова, Д. Письменного, В. Попелюшка, А. Степанова, О. Татарова, В. Трофименка, Л. Удалової, Ж. Удовен-

ко, І. Черниченко, С. Шаренко, А. Шевчишена, О. Шило, С. Шмалені, І. Цюприка, М. Яковенка, О. Яновської та інших науковців, опубліковані, зокрема, у тематичному випуску журналу «Право України» № 7/2015, то окремі аспекти доказування досліджені побічно у межах більш загальної проблематики здійснення кримінального провадження *in absentia*, а саме у контексті доведення підстав його здійснення. Це свідчить про брак системних досліджень проблематики особливостей доказування у спеціальному досудовому розслідуванні. Особливості доказування мають місце і при розгляді слідчим суддею клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, і надалі при здійсненні досудового розслідування, зокрема, у контексті сторони захисту як суб'єкта доказування. Відповідно, метою цієї статті є виокремлення та аналіз таких особливостей.

Слід найперше звернути увагу на таку особливість доказування при розгляді слідчим суддею клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, як локальний предмет доказування. На основі сформульованого у доктрині поняття локального предмета доказування [1; 2; 3], під ним у контексті розгляду слідчим суддею клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування слід розуміти перелік обставин, які необхідно встановити для правильного вирішення цього клопотання. Відзначимо, що у доктрині висловлено певні підходи щодо предмета доказування у спеціальному провадженні. Так, О. Нагорнюк-Данилюк зазначає, що до сукупності обставин, які необхідно встановити слідчому судді під час розгляду клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, відносяться такі: обставини, що стосуються особи, відносно якої розглядається можливість здійснення спеціального досудового розслідування (набуття

особою статусу підозрюваного, досягнення такою особою повноліття); обставини, які свідчать про наявність підстав для здійснення спеціального досудового розслідування (неприбуття підозрюваного на виклик слідчого, прокурора без поважної причини більш ніж два рази й оголошення підозрюваного в міждержавний та/або міжнародний розшук; наявність фактичних даних про перебування підозрюваного на тимчасово окупованій території або в районі проведення антитерористичної операції та оголошення його у державний розшук або інших підстав здійснення спеціального досудового розслідування, визначених у п. 20¹ розділу XI «Перехідні положення» КПК України (далі — п. 20¹)); інші обставини, які необхідно враховувати під час розгляду клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування (наявність обґрунтованої підозри; дотримання вимог щодо змісту клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, визначених у ст. 297² КПК України; віднесення злочину, у вчиненні якого підозрюється особа, до тих, щодо яких можливе здійснення спеціального досудового розслідування тощо) [4, 8–9].

Водночас, як видається, можливо дещо по-іншому визначити елементи локального предмета доказування. По-перше, враховуючи положення п. 20¹, можна загалом виокремити два види локального предмета доказування при розгляді слідчим суддею клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування: загальний локальний предмет доказування (на основі положень глави 24¹ КПК України) та спеціальний локальний предмет доказування (на основі положень п. 20¹). Крім того, можна виділити окремо підстави та умови здійснення спеціального досудового розслідування, які є, відповідно, елементами предметів доказування.

Відповідно, загальний локальний предмет доказування (на основі положень глави 24¹ КПК України) містить умови, підстави та відповідність змісту клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування вимогам, визначеним у ст. 297² КПК України. До підстав слід віднести наявність достатніх даних, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та оголошений у міждержавний та/або міжнародний розшук. При цьому слідчий суддя зобов'язаний деталізовано встановлювати ці підстави. Так, відповідно до ч. 5 ст. 139 КПК України ухилення від явки на виклик слідчого, прокурора чи судовий виклик слідчого судді, суду (неприбуття на виклик без поважної причини більш як два рази) підозрюваним, обвинуваченим та оголошення його у міждержавний та/або міжнародний розшук є підставою для здійснення спеціального досудового розслідування чи спеціального судового провадження. Тобто слідчий суддя повинен встановити, чи було здійснено виклики належним чином не менш ніж три рази (чи є передбачені у ст. 136 КПК підтвердження отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом), і що підозрюваний не прибув на виклик без поважних причин не менш ніж три рази; дані про оголошення його у міждержавний та/або міжнародний розшук.

До умов слід віднести: віднесення злочину, у вчиненні якого підозрюється особа, до переліку, вказаного у ч. 2 ст. 297¹ КПК України (крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності або оголошені у міждержавний та/або міжнародний розшук, та коли розслідуються в одному кримінальному провадженні зі злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може

негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду); повідомлення особи про підозру у вчиненні злочину з переліку, вказаного у ч. 2 ст. 297¹ КПК України (крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності або оголошені у міждержавний та/або міжнародний розшук, та коли розслідуються в одному кримінальному провадженні зі злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду) та обґрунтованість цієї підозри (відповідно до ч. 2 ст. 297⁴ КПК України, під час вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування, слідчий суддя зобов'язаний врахувати наявність достатніх доказів для підозри особи, щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення); вік підозрюваного; дотримання правил підслідності; кримінально-процесуальну компетенцію слідчого, прокурора, який звертається із клопотанням до слідчого судді. При цьому, якщо особа набула статусу підозрюваного як особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений КПК України для вручення повідомлень, то слідчий суддя повинен встановити, які саме заходи вживалися для встановлення місцезнаходження особи, яким чином і за якими адресами було вжито заходів для вручення повідомлення про підозру. Водночас положення щодо специфіки вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування (ст. 297⁵ КПК України) не поширюються на етап досудового розслідування, що передуює постановленню ухвали слідчим суддею.

В. Гринюк слушно зазначає, що у кримінальному провадженні *in absentia* істотну специфіку має фактичний склад, який тягне за собою його виникнення. До його елементів відносяться: 1) повідомлення про підозру; 2) у досудовому розслідуванні — ухвала слідчого судді про здійснення спеціального досудового розслідування, а у судовому розгляді — ухвала суду про здійснення спеціального судового провадження. Відзначимо складність цього фактичного складу через, по-перше, відірваність у часі юридичних фактів, що його становлять, по-друге, через їх дещо різне юридичне значення, оскільки без другого з них специфіки функції обвинувачення саме у кримінальному провадженні *in absentia* немає [5, 193].

Що стосується спеціального локального предмета доказування (на основі положень п. 20¹), то його складовими є умови, підстави та відповідність змісту клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування вимогам, визначеним у ст. 297² КПК України та п. 20¹. До підстав слід віднести наявність достатніх даних, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та оголошений у міждержавний та/або міжнародний розшук, чи понад шість місяців переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або стосовно якого наявні фактичні дані, що він перебуває за межами України, на тимчасово окупованій території України або в районі проведення антитерористичної операції. При цьому слідчий суддя зобов'язаний деталізовано встановлювати ці підстави, а саме: чи було здійснено виклики належними чином не менш ніж три рази (чи є передбачені у ст. 136 КПК України підтвердження отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом), і що підозрюваний не прибув на виклик без поважних причин

не менш ніж три рази; дані про оголошення його у міждержавний та/або міжнародний розшук; дані про переховування підозрюваного від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності понад шість місяців (починаючи з 12 травня 2016 р.); дані про перебування підозрюваного за межами України, на тимчасово окупованій території України або в районі проведення антитерористичної операції. Ці дані повинні встановлюватися належними, допустимим та достовірними доказами. Відзначимо, що положення ч. 5 ст. 139 КПК України у разі вчинення злочинів, визначених в абзаці другому п. 20¹, поширюються також на осіб, які понад шість місяців переховуються від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або стосовно яких наявні фактичні дані, що вони перебувають за межами України, на тимчасово окупованій території України або в районі проведення антитерористичної операції.

До умов слід віднести: віднесення злочину, у вчиненні якого підозрюється особа, до переліку, вказаного у п. 20¹ (крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та оголошені у міждержавний та/або міжнародний розшук, чи які понад шість місяців переховуються від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або стосовно яких наявні фактичні дані, що вони перебувають за межами України, на тимчасово окупованій території України або в районі проведення антитерористичної операції, та вони розслідуються в одному кримінальному провадженні зі злочинами, зазначеними у цьому абзаці, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду); повідомлення особи про підозру у вчиненні злочину з

переліку, вказаного у п. 20¹ (крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та оголошені у міждержавний та/або міжнародний розшук, чи які понад шість місяців переховуються від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або стосовно яких наявні фактичні дані, що вони перебувають за межами України, на тимчасово окупованій території України або в районі проведення антитерористичної операції, та вони розслідуються в одному кримінальному провадженні зі злочинами, зазначеними у цьому абзаці, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду) та обґрунтованість цієї підозри; вік підозрюваного; дотримання правил підслідності; кримінально-процесуальну компетенцію слідчого, прокурора, який звертається із клопотанням до слідчого судді. При цьому, якщо особа набула статусу підозрюваного як особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений у КПК України для вручення повідомлень, то слідчий суддя повинен встановити, які саме заходи вживалися для встановлення місцезнаходження особи, яким чином і за якими адресами було вжито заходи для вручення повідомлення про підозру. Специфіка вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування не поширюється на етап досудового розслідування, що передуює постановленню ухвали слідчим суддею.

Участь у доказуванні суб'єктів кримінального провадження, особливо учасників провадження зі сторони захисту, передбачає можливість використання усіх передбачених законом

інструментів обґрунтування власної правової позиції у справі. При здійсненні досудового розслідування у загальному порядку підозрюваний може брати активну участь у збиранні доказів, використовуючи при цьому всі передбачені кримінальним процесуальним законом засоби доказування. Захисник, участь якого у спеціальному досудовому розслідуванні є обов'язковою, користується процесуальними правами підозрюваного, захист якого він здійснює, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо підозрюваним, обвинуваченим і не може бути доручена захиснику (ч. 4 ст. 46, п. 8 ч. 2 ст. 52 КПК України). Одним із таких процесуальних прав підозрюваного є право давати пояснення, показання з приводу підозри. Зрозуміло, що таке право є невід'ємним правом саме підозрюваного, забезпечення реалізації якого через захисника є фактично неможливим.

У спеціальному досудовому розслідуванні проведення допиту, впізнання осіб чи речей може бути забезпечено шляхом їх проведення у режимі відеоконференції.

Певною альтернативою відеоконференцв'язку може слугувати інститут афідевіту (письмове показання, надане під присягою поза судом [6, 121]). Використання афідевіту відносно показань свідка (потерпілого), безумовно, тягнучим у судовому провадженні порушення такої засади кримінального провадження (загальної умови судового розгляду), як безпосередність. Можливість перехресного допиту свідка (потерпілого) у суді є суттєвою гарантією реалізації права сторони захисту на допит перед незалежним та неупередженим судом — права конфронтації (пп. (d) п. 3 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.).

Водночас положення чинного кримінального процесуального законодавства утворюють систему положень, відповідно до яких допит підозрюваного

(а у судовому провадженні — обвинуваченого) не містить ознак застосування примусу. Так, підозрюваний (обвинувачений) не попереджається про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань та завідомо неправдиві показання; підозрюваний (обвинувачений) має право не говорити нічого з приводу підозри (обвинувачення) проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання; має право в будь-який момент відмовитися давати пояснення, показання; допит обвинуваченого на відміну від інших учасників кримінального провадження розпочинається з вільної розповіді останнього. Слід також додати, що законодавець, на відміну від положення ст. 306 КПК 1960 р., обґрунтовано відмовився від інституту оголошення показань (крім дослідження показань свідка, потерпілого, наданих під час досудового розслідування у порядку ст. 225 КПК України) як такого, що не відповідає засадам кримінального провадження.

Отже, чинним кримінальним процесуальним законодавством встановлені дещо різні режими збирання, перевірки та оцінки показань підозрюваного (обвинуваченого) та інших учасників процесу доказування. Це, зі свого боку, свідчить про специфічну природу отримання та дослідження фактичних даних, що надходять від підозрюваного (обвинуваченого).

З огляду на це видається слушною позиція О. Маленка, який відносить до позитивних аспектів можливість використання у процесі письмових пояс-

нень підозрюваного, підпис на яких підтверджено нотаріусом, а в разі, якщо підозрюваний чи обвинувачений проживає чи перебуває за кордоном — дипломатичним представництвом чи консульською установою України за кордоном [7, 68].

Таким чином, аналіз особливостей доказування у спеціальному досудовому розслідуванні у частині доказування при розгляді слідчим суддею клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування та у контексті сторони захисту як суб'єкта доказування при здійсненні спеціального досудового розслідування дає змогу сформулювати деякі висновки та пропозиції. Слід виділяти загальний та спеціальний локальний предмет доказування при розгляді слідчим суддею клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, які містять підстави та умови здійснення спеціального досудового розслідування, а також відповідність змісту клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування вимогам КПК України як елементи предметів доказування. Для створення правового підґрунтя для надання показань (пояснень) підозрюваним під час спеціального досудового розслідування слід запровадити у КПК України та використовувати механізм афідевіту, який слугуватиме додатковою (відносно відеоконференції) гарантією реалізації процесуального права підозрюваного — права давати показання, пояснення, що є необхідною умовою реалізації права на справедливий судовий розгляд відповідно до ст. 6 Конвенції.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. *Аленін Ю. П.* Локальний предмет доказування в кримінальному процесі / Ю. П. Аленін, Т. В. Лукашкіна // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. — 2009. — № 4. — С. 222–228.
2. *Стоянов М. М.* До питання про визначення локального предмету доказування / М. М. Стоянов // Правове життя сучасної України : матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл. складу (м. Одеса, 20–21 квітня 2012 р.) / відп. за вип. д-р юрид. наук, проф. В. М. Дрьомін ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». — Одеса : Фенікс, 2012. — Т. 2. — С. 403–405.
3. *Степаненко А. С.* Локальний предмет доказування / А. С. Степаненко // Актуальні проблеми доказування у кримінальному провадженні : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.) / відпов. за випуск Ю. П. Аленін. — Одеса : Юридична література, 2013. — С. 101–104.

4. Нагорнюк-Данилюк О. О. Спеціальне кримінальне провадження в кримінальному процесі України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Нагорнюк-Данилюк Олександр Олександрович; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — Київ, 2016. — 19 с.
5. Гринюк В. О. Особливості реалізації функції обвинувачення у кримінальному провадженні in absentia / В. О. Гринюк // Порівняльно-аналітичне право. — 2016. — № 3. — С. 192–195. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.pap.in.ua/3_2016/56.pdf
6. Решетникова И. В. Доказательственное право Англии и США / И. В. Решетникова. — Екатеринбург: Изд-во УрГЮА, 1997. — 240 с.
7. Маленко О. В. Правове регулювання заочного кримінального провадження за КПК України 2012 року: порівняльно-правовий аспект / О. В. Маленко // Науковий вісник Херсонського державного університету. — 2015. — Вип. 5. — Т. 4. — С. 66–70.

REFERENCES

1. Alenin Iu. P., Lukashkina T. V. Lokalnyi predmet dokazuvannia v kryminalnomu protsesi [Local Object of Evidence in the Criminal Procedure], *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 2009, no. 4, pp. 222–228.
2. Stoianov M. M. Do pytannia pro vyznachennia lokalnoho predmetu dokazuvannia [To the question of determining the local subject of proof of evidence], *Pravove zhyttia suchasnoi Ukrainy*, Odesa: Feniks, 2012, vol. 2, pp. 403–405.
3. Stepanenko A. S. Lokalnyi predmet dokazuvannia [Local Object of Evidence], *Aktualni problemy dokazuvannia u kryminalnomu provadzhenni*, Odesa: Iurydychna literatura, 2013, pp. 101–104.
4. Nahorniuk-Danyliuk O. O. Spetsialne kryminalne provadzhennia v kryminalnomu protsesi Ukrainy [Special criminal proceedings in the criminal process of Ukraine], Kyiv, 2016, 19 p.
5. Hryniuk V. O. Osoblyvosti realizatsii funktsii obvinuvachennia u kryminalnomu provadzhenni in absentia [Features of the implementation of the function of prosecution in criminal proceedings in absentia], *Porivnialno-analitychne pravo*, 2016, no. 3, pp. 192–195. Available at: http://www.pap.in.ua/3_2016/56.pdf
6. Reshetnikova I. V. Dokazatelstvennoe pravo Anglii i SShA [Evidence-based law of England and the USA], Ekaterinburg: Izd-vo UrGyUa, 1997, 240 p.
7. Malenko O. V. Pravove rehuliuвання заочноho kryminalnoho provadzhennia za KPK Ukrainy 2012 roku: porivnialno-pravovyi aspekt [Legal regulation of correspondence criminal proceedings for the CPC of Ukraine in 2012: the comparative legal aspect], *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, 2015, Issue 5, vol. 4, pp. 66–70.

Гловюк І., Стоянов М. Особливості доказування у спеціальному досудовому розслідуванні: окремі питання

Анотація. У статті досліджується проблематика особливостей доказування у спеціальному досудовому розслідуванні, а саме при розгляді слідчим суддею клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, а також у контексті сторони захисту як суб'єкта доказування. Виділено два види локального предмета доказування при розгляді слідчим суддею клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування: загальний (на основі положень глави 24¹ Кримінального процесуального кодексу України) та спеціальний локальний предмет доказування (на основі п. 20¹ розділу XI «Перехідні положення» КПК України), які містять як елементи підстави та умови здійснення спеціального досудового розслідування, так і відповідність змісту клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування вимогам КПК України.

Обґрунтовано, що для створення правового підґрунтя для надання показань (поясень) підозрюваним під час спеціального досудового розслідування слід запровадити у КПК України та використовувати механізм афідевіту, який слугуватиме додатковою (відносно відеоконференції) гарантією реалізації процесуального права підозрюваного — права давати показання, пояснення, що є необхідною умовою реалізації права на справедливий судовий розгляд.

Ключові слова: кримінальне провадження за відсутності підозрюваного або обвинуваченого (*in absentia*), захисник, локальний предмет доказування, слідчий суддя, відеоконференція, афідевіт.

Гловюк И., Стоянов Н. Особенности доказывания в специальном досудебном расследовании: отдельные вопросы

Аннотация. В статье исследуется проблематика особенностей доказывания в специальном досудебном расследовании, а именно при рассмотрении следственным судьей ходатайства об осуществлении специального досудебного расследования, а также в контексте стороны защиты как субъекта доказывания. Выделены два вида локального предмета доказывания при рассмотрении следственным судьей ходатайства об осуществлении специального досудебного расследования: общий (на основе положений главы 24¹ Уголовного процессуального кодекса Украины)

и специальный локальный предмет доказывания (на основе п. 20¹ раздела XI «Переходные положения» УПК Украины), которые содержат как элементы основания и условия осуществления специального досудебного расследования, так и соответствие содержания ходатайства о проведении специального досудебного расследования требованиям УПК Украины.

Обосновано, что для создания правовой основы для дачи показаний (объяснений) подозреваемым во время специального досудебного расследования следует ввести в УПК Украины и использовать механизм affidavits, который будет выступать дополнительной (относительно видеоконференции) гарантией реализации процессуального права подозреваемого — права давать показания, объяснения, что является необходимым условием реализации права на справедливое судебное разбирательство.

Ключевые слова: уголовное производство при отсутствии подозреваемого или обвиняемого (*in absentia*), защитник, локальный предмет доказывания, следственный судья, видеоконференция, affidavit.

Hloviuk I., Stoianov M. Features of Evidence in a Special Pre-Trial Investigation: Separate Issues

Annotation. The article deals with the problem of proving in a special pre-trial investigation, namely, when investigating judge examines an application for a special pre-trial investigation, and in the context of the defence party as the subject of proving. Two types of local subject of proving were distinguished in the case of consideration by the investigating judge of an application for a special pre-trial investigation: the general (based on the Chapter 24¹ of the CPC of Ukraine) and a special local subject of proving (based on section 20¹ of Section XI «Transitional Provisions» of the CPC of Ukraine) containing elements of grounds and conditions for conducting a special pre-trial investigation, as well as compliance with the content of an application for conducting a special pre-trial investigation to the requirements of the CPC of Ukraine.

It was substantiated that in order to create a legal basis for giving testimonies (explanations) by a suspect during a special pre-trial investigation, affidavit should be introduced in the CPC and used, which will act as an additional (in relation to the videoconference) guarantee of the realization of the procedural right of the suspect — the right to give testimonies, an explanation that is necessary for realization of the right to a fair trial.

Key words: criminal proceedings in the absence of a suspect or accused (*in absentia*), defence counsel, local subject of proving, investigating judge, videoconference, affidavit.